



'Grondstoffenmarkt ligt op relatief gunstig niveau'

Ruwvoerpositie beïnvloedt vraag bijproduct nauwelijks

De invloed van de goede ruwvoerposities op de boerenerven op de vraag naar krachtvoer en vochtrijke diervoeders is klein. Door het natte voorjaar is in het zuiden zelfs minder ruwvoer gewonnen en de kwaliteit wisselt. Vochtrijke producten en krachtvoeders blijven nodig om het winterrantsoen aan te vullen, stellen voerspecialisten.

De prijzen van aardappelvezels, bierbostel en maisgluten liggen dit jaar op een gemiddeld niveau, leert een rondje langs de specialisten in vochtrijke diervoeders. Krachtvoer is iets goedkoper door de lage wereldgraanprijs, maar eiwitrijke producten als soja blijven wel aan de prijs. Bietenperspulp is niet meer beschikbaar, vanwege de verwachte lagere bietenopbrengst tijdens de bieten campagne. Commercieel manager Bart Grob van Duynie

schat de kans nihil dat er dit jaar nog perspulp op de markt komt.

Wisselend beeld

Volgens Grob kenmerkt het jaar 2016 zich door weersextremen, met vooral een nat voorjaar. In het noorden van het land is veel ruwvoer gewonnen, maar de ruwvoer oogst in Zuid-Nederland valt tegen. Ook de voederwaarde

van de kuilen laat een wisselend beeld zien, zegt hij. „We merken dat het in veel kuilen ontbreekt aan energie en eiwit. Wil je een rantsoen kloppend krijgen, dan vraagt dat om correctie. Dat kan met vochtige bijproducten, losse grondstoffen of een brok. We zien vooral dat de vraag naar vochtrijke diervoeders toeneemt. Daarmee kan een tekort aan eiwit of energie in het rantsoen eenvoudig worden gecorrigeerd.”

Richard ter Beek, verkoopleider rundveehouderij bij AgruniekRijnvallei, ziet dat melkveehouders in Midden-Nederland voldoende gras hebben gewonnen, maar dat de maïsofbrengst wisselvallig is. Boeren met bovengemiddeld goede kuilen zijn zuinig op hun voer, denkt hij. „De melkprijs is nog steeds zeer matig, ondernemers zijn terughoudend met het aankopen van krachtvoerders of vochtrijke bijproducten als dat niet noodzakelijk is. De focus ligt echter wél op hard melken. Als daar een extra brok of bijproduct bij nodig is, worden die producten wel aangeschaft.“

Boeren in de veenweidegebieden hebben een goed groeiseizoen achter de rug, maar de kwaliteit van de kuilen is grillig, stelt hoofd buitendienst Floré Mulder van De Samenwerking. Vooral kuilen die later zijn geoogst, hebben gemiddeld 100 VEM minder dan in een gemiddeld jaar. „We zien onderweg veel grove en droge kuilen – wel een derde van het totaal – die minder eiwit bevatten en minder smakelijk zijn. Wil je daar goed van kunnen melken, dan moet je bijproducten bijmengen. In die optiek gaan boeren extra kosten maken om een goede productie onder de koeien te houden.“

Ruwvoertekort

In het zuiden van het land is zelfs een ruwvoertekort, laat rundveespecialist Eric Heber van de Voergroep Zuid weten. De graskuilen hebben wel voldoende massa, maar dat gaat vaak ten koste van eiwit en energie. „Dit jaar was een ideaal jaar geweest om lasagnekuilen te maken, maar dat gebeurt hier relatief weinig. De eerste snee was namelijk mals en zoet met weinig ruwe celstof, de tweede en derde snee – die door de nattigheid vaak in een keer zijn geoogst – waren juist te grof. Ook de maïsofbrengst valt tegen. Sommige veehouders hebben het idee dat ze maïskolvenschroot onder het plastic hebben liggen, het product is zeer geconcentreerd. Er is hier veel maïs aangekocht om het tekort aan te vullen.“

Volgens Heber ontkomen melkveehouders er niet aan om vochtrijke bijproducten of krachtvoerders bij te kopen. „Een oplettende ondernemer heeft bietenperspulp in de voorverkoop gekocht“, zegt hij. „Door de nattigheid wordt ongeveer 2.000 hectare bieten als verloren beschouwd. Dat betekent dat samen met een lagere opbrengst er 50.000 tot 60.000 ton perspulp minder op de markt

komt.“ De rundveespecialist verwacht dat boeren zuiniger met voer zullen omspringen. „Bij deze melkprijs is het belangrijk de kostprijs in de gaten te houden. Dat kan betekenen dat boeren accepteren om de laatste liters niet te melken. Want als de krachtvoerrekening hoog is en de melkafrekening laag, dan komt het niet goed.“

Prijs in balans

Bart Grob verwacht dat boeren niet heel diep in de buidel hoeven te tasten om bijproducten aan te kopen. De grondstoffenmarkt ligt op een relatief gunstig niveau en vochtige diervoeders zijn goed betaalbaar, zegt hij. De prijs van bierbostel zit tussen de 2,20 en 2,40 euro per procent droge stof en voor aardappelvezels wordt rond de 29,50 euro per ton betaald. „Alle voeders zijn qua prijs in balans“, vindt de commercieel manager. „De lage melkprijs laat ook geen extremen toe. Wij denken dat de producten goed te betalen zijn, maar dat moet de veehouder uiteindelijk zelf bepalen. Je ziet wel dat de vraag en de levertijd van vochtige veevoerders toeneemt. De wachttijd van bijvoorbeeld bierbostel loopt op.“

Floré Mulder merkt op dat producten met bierbostel duurder worden. Bierbostel is een bijproduct uit de bierbereiding en is in principe het hele jaar leverbaar. Maar de bierconsumptie ligt in de winter lager dan in de zomer, waardoor nu minder bostel beschikbaar is. „Juist in deze tijd is de vraag naar bierbostel groot, omdat boeren het product graag over de maïs aanbrengen. Bierbostel zit op dit moment op 105 à 110 procent van de voederwaardeprijs. Producten als aardappelvezels en maïsgluten zitten op 90 procent van de voederwaardeprijs. Deze producten zijn dus gunstiger geprijsd.“

Fosfaatefficiëntie

Volgens Richard ter Beek houden melkveehouders bij de aankoop van enkelvoudige en vochtige bijproducten ook rekening met zaken als derogatie en fosfaatefficiëntie op het bedrijf. Producten als geplette tarwe en sodagrain worden steeds populairder, constateert de verkoopleider. „Deze producten passen goed in een situatie waarin minder maïs wordt gevoerd. Iedereen moet terug in het areaal maïsderogatie; zetmeelrijke producten passen goed in dat plaatje. Bij een

ruwvoertekort wordt voor maïs gekozen, omdat maïs per procent droge stof iets goedkoper is. Maar wil je energie en zetmeel bijvoeren, dan zijn granen aantrekkelijker geprijsd.“

Rundveespecialist Eric Heber ziet dat boeren er steeds vaker voor kiezen krachtvoer en vochtrijke voeders in kleinere porties aan te kopen, afhankelijk van de kuil waarbij deze bijproducten moeten worden gevoerd. „De kleinere hoeveelheden zijn financieel vaak ook beter te behappen. Je kunt wel drie vrachten bierbostel laten komen omdat je dan een beetje korting krijgt, maar als dat product op een gegeven moment niet meer bij je rantsoen past, moet je het wel eerst opmaken. Datzelfde geldt voor krachtvoer. Dat kun je ook beter elke drie weken aanpassen op de kuil van dat moment. Zolang de prijs van krachtvoer niet parallel loopt met de melkprijs, zullen boeren minder royaal zijn.“

Uitstel fosfaatrechten

Heeft het uitstellen van de fosfaatrechten invloed op de aankoop van krachtvoer en vochtrijke diervoeders? Melkveehouders blijven nu voorlopig wel doormelken, verwacht Ter Beek. „Als je op dit moment de koeien hebt en ze geven goed melk, waarom zou je dan inkrimpen? Zoals ik al zei, wordt wel rekening gehouden met de fosfaatefficiëntie op het bedrijf. Dat spoor is actueel. Wij adviseren veehouders om een ruwvoerplanning te maken van in welke volgorde je in welk seizoen welke kuilen wilt voeren, welke hoeveelheid maïs daarbij past en welke bijproducten je daarbij moet geven. Dan houdt de boer beter overzicht op zijn voerpositie.“

Grob vindt het lastig om hier uitspraken over te doen. „Ik ben net zo verbaasd als iedere veehouder. Iedereen leeft in onzekerheid. Welke kant gaat het op? Het is als boer lastig om een planning te maken. De vraag is ook of de derogatie blijft of komt te vervallen. Wat gaat de mestwetgeving doen? Wat dat betreft zitten we in een onzekere periode. Maar wil je je koeien aan de gang houden, dan is alleen gras en maïs voeren niet voldoende en is het verstandig door te rekenen hoeveel krachtvoer of vochtrijke bijproducten je moet bijvoeren. Het is aan de boer of hij voor de laatste liters gaat of tevreden is met een minder hoge productie. Daarbij is het wel raadzaam kritisch naar de fosfaataanvoer op het bedrijf te kijken.“ ■

Afzet vochtrijke diervoeders neemt in 2015 iets toe

De afzet van vochtrijke diervoeders is in 2015 licht toegenomen. Vorig jaar werd in Nederland bijna 5,6 miljoen ton vochtrijke veevoerders geleverd, 2,6 procent meer dan het jaar daarvoor. Dat schrijft de OPNV, de Overleggroep Producenten Natte Veevoerders. In de rundveehouderij werd 2,5 miljoen ton vochtrijke diervoeders afgezet, tegen 2,4 miljoen ton in 2014. Wel was er vanwege de beschikbaarheid een kleine verschuiving in de afzet van perspulp naar aardappelproducten en bierbostel. Perspulp, bierbostel, aardappelvezels, tarwegistconcentraat en vers maïsglutenvoer zijn de belangrijkste vochtige producten in de rundveehouderij.